

Eduskunnan vastaus EV 93/2020 vp – HE 91/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (HE 91/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 14/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee kustannustukea täydentävän tuen yleisen kustannustuen kanssa yhtäläisellä kriteeristöllä maatalouden alkutuotannolle, kalataloudelle ja maatilakäytäntöiselle yritystoiminnalle sekä maataloustuotteiden jalostusta harjoittaville 1—9 henkilön mikroyrityksille, siten ettei se viivästytä kustannustuen toimeenpanoa ja näille aloille jo kohdennetut tuet huomioidaan.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

yritysten määräaikaisesta kustannustuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään sellaisesta Suomessa toimiville yrityksille COVID19-pandemian aiheuttamasta liiketoiminnan yleisten vaikeuksien helpottamiseksi myönnettävästä määräaikaisesta valtiontuesta, jonka Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi (*kustannustuki*).

Eduskunnan vastaus EV 93/2020 vp

Lakia ei sovelleta maatalouden alkutuotannon, kalatalouden sekä vesiviljelyalan yritystoimintaan. Lakia sovelletaan kuitenkin sellaiseen maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille myönnettävään tukeen, jota ei siirretä osittain tai kokonaan alkutuottajille ja jonka määrää ei vahvisteta alkutuottajilta ostettujen tuotteiden tai asianomaisten yritysten markkinoille saattamien tuotteiden hinnan tai määrän perusteella.

Kustannustukeen ja Valtiokonttorin toimintaan sovelletaan lisäksi valtionavustuslakia (688/2001).

2 §

Kustannustuen myöntämisen yleiset edellytykset

Valtiokonttori voi myöntää yritykselle hakemuksesta kustannustukea 1 päivän huhtikuuta ja 31 päivän toukokuuta 2020 väliseltä ajalta (*tukikausi*), jos:

- 1) yrityksen päätoimiala 1 päivänä huhtikuuta 2020 kuuluu tuen piiriin;
- 2) yrityksen huhtikuun tai tukikauden keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto on yli 30 prosenttia pienempi kuin vertailuajankohdan keskimääräinen liikevaihto;
- 3) yrityksen vertailuajankohdan liikevaihto on ollut vähintään 20 000 euroa;
- 4) yrityksen 5 §:n mukainen kustannustuki on vähintään 2 000 euroa ja
- 5) yritystä ei koske mikään 6 §:ssä säädetyistä kustannustuen myöntämisen esteistä.

Valtiokonttori voi yrityksen osoittamista erityisen painavista, COVID19-pandemiaan liittyvistä syistä poiketa 1 momentin 1 kohdasta.

3 §

Kustannustuen piiriin kuuluvat toimialat

Kustannustuen piiriin kuuluvat ne toimialat, joiden huhtikuun 2020 liikevaihto on vähintään 10 prosenttia pienempi kuin vertailuajankohdan keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto. Vertailuajankohdalla tarkoitetaan ajanjaksoa 1 päivästä maaliskuuta 30 päivään kesäkuuta 2019.

Valtioneuvoston asetuksella nimetään toimialat, jotka 1 momentin mukaan kuuluvat tuen piiriin.

4 §

Kustannustuen määräytymisperusteet

Yritykselle voidaan myöntää kustannustuki tukikaudelta 5 §:ssä säädetyin kaavan mukaisesti seuraavien tekijöiden perusteella:

1) yrityksen huhtikuun liikevaihto tai kuukausikohtainen liikevaihto keskimäärin tukikaudelta yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten tai näiden puuttuessa oman ilmoituksen mukaan (*tukikauden liikevaihto*);

2) yrityksen kuukausikohtainen liikevaihto keskimäärin 1 päivästä maaliskuuta 30 päivään kesäkuuta 2019 yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan tai näiden puuttuessa oman ilmoituksen mukaan (*vertailuajankohdan liikevaihto*);

Eduskunnan vastaus EV 93/2020 vp

3) tukikaudelta maksetut yrityksen työntekijöiden palkkauskulut tulorekisterin tietojen mukaan (*tukikauden palkkauskulut*);

4) yrityksen ilmoittamat tukikauden kiinteät kulut (*tukikauden kiinteät kustannukset*), joihin luetaan vuokratulot ja muut kulut omassa käytössä olevasta kiinteistö-omaisuudesta, laite- ja esinevuokrat, käyttöoikeuskorvaukset sekä lisenssimaksut;

5) yritykselle myönnettyt muut Euroopan komission päätöksen (SA.56995(2020/N) mukaiset tuet ja COVID19-pandemiaan liittyvät vakuutuskorvaukset.

Jos yritys on aloittanut toimintansa 1 päivänä maaliskuuta 2019 tai myöhemmin, vertailuajankohdan liikevaihtona pidetään yrityksen kuukausikohtaista liikevaihtoa keskimäärin 1 päivästä tammikuuta 29 päivään helmikuuta 2020 yrityksen tekemien arvonlisäilmoitusten mukaan.

5 §

Kustannustuen määrä

Kustannustukea myönnettäessä tuen määrä lasketaan tukikaudelta siten, että tämän pykälän 2 momentissa säädetyn laskelman osoittamasta määrästä vähennetään 3 momentissa säädetyllä tavalla muut yrityksen saamat, COVID19-pandemian vaikutusten lieventämiseen tarkoitettut tuet. Myönnettävä kustannustuki voi kuitenkin olla enintään 500 000 euroa yritystä kohti. Korvaukseen oikeuttavat kiinteät kustannukset eivät saa ylittää kuukausitasolla puolta yrityksen vertailukuukausien keskimääräisestä liikevaihdosta.

Kustannustuen määrä ennen 3 momentissa tehtäviä vähennyksiä lasketaan seuraavalla kaavalla, jossa liikevaihto tarkoittaa kyseisen ajankohdan keskimääräistä kuukausikohtaista liikevaihtoa:

$$\text{määrä} = \left(\frac{\text{vertailuajankohdan liikevaihto} - \text{tukikauden liikevaihto}}{\text{vertailuajankohdan liikevaihto}} - 0,3 \right) \times (\text{tukikauden kiinteät kustannukset} + \text{tukikauden palkkauskulut})$$

Kustannustukea myönnettäessä otetaan 2 momentin perusteella määräytyvästä määrästä vähennyksenä huomioon:

1) kunnan 1 päivän huhtikuuta 2020 jälkeen myöntämä yksinyrittäjätuki ja muu COVID19-pandemian vaikutuksia lieventämään tarkoitettu tuki;

2) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 7 päivästä huhtikuuta 31 päivään joulukuuta 2020 myöntämästä, COVID19-pandemian aiheuttamasta markkina- ja tuotantohäiriötilanteen tilanneanalyysiin ja kehittämistoimenpiteisiin tarkoitettua tuesta 70 prosenttia;

3) Business Finlandin 19 päivästä maaliskuuta 31 päivään joulukuuta 2020 myöntämästä, COVID19-pandemian aiheuttamasta markkina- ja tuotantohäiriötilanteen esiselvityksiin ja kehittämistoimenpiteisiin tarkoitettua tuesta 70 prosenttia;

4) ravitsemisyriyten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annetun lain (403/2020) mukaan myönnetty tuki, sekä

5) muu kuin 1—4 kohdassa tarkoitettu COVID19-pandemian vaikutuksia lieventämään säädetty, valtion talousarviossa osoitettu tuki ja COVID19-pandemiaan liittyvä vakuutuskorvaus.

Eduskunnan vastaus EV 93/2020 vp

6 §

Kustannustuen myöntämisen esteet

Kustannustukea ei myönnetä yritykselle, joka on ollut 31 päivänä joulukuuta 2019 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys.

Kustannustukea ei myönnetä myöskään, jos:

- 1) yritys ei ole merkittynä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin;
- 2) yritys on laiminlyönyt verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden;
- 3) yrityksellä on verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 3 a luvussa tarkoitettuun verovelkarekisteriin merkityjä verovelkatietoja;
- 4) yrityksellä on maksamattomia veroja perittävänä ulosotossa; tai
- 5) yritys on asetettu konkurssiin tai sitä koskeva konkurssiin asettamista koskeva asia on viireillä tuomioistuimessa.

7 §

Kustannustuen hakeminen

Hakemus tuen saamiseksi tulee tehdä Valtiokonttorille viimeistään 31 päivänä elokuuta 2020.

Yrityksen on hakemuksessaan annettava tuen myöntämiseksi ja maksamiseksi välttämättömät tiedot ja selvitykset kultakin tukikaudelta. Yrityksen on esitettävä hakemuksessaan tuen käsittelemiseksi riittävät tiedot:

- 1) tuen myöntämisen edellyttämistä kustannuksista;
- 2) jo myönnettyistä valtion tuista;
- 3) mahdollisista korvauksista, jotka perustuvat yksityisiin vakuutuksiin, sekä siitä, että sillä ei ole 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja taloudellisia vaikeuksia.

8 §

Hakemuksen käsittely ja päätöksenteko

Valtiokonttori antaa ratkaisun hakemukseen ensisijaisesti hakemuksessa ilmoitettujen ja muilta viranomaisilta saamiensa tietojen perusteella. Valtiokonttori valvoo 1 §:ssä tarkoitettun Euroopan komission päätöksen mukaisen tuen yrityskohtaista enimmäismäärää.

9 §

Muutoksenhaku

Päätökseen kustannustuesta saa hakea oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa (434/2003). Päätös saadaan panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta huolimatta.

Eduskunnan vastaus EV 93/2020 vp

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

10 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaisten kesken

Valtiokonttorilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muilta viranomaisilta tukihakemusten käsittelemiseksi ja tarkastamiseksi välttämättömiä tietoja valtionavustuslain 31 §:n nojalla.

Lisäksi Verohallinto luovuttaa Valtiokonttorille salassapitosäännösten estämättä tuen kohteena olevien yrityksen tunnistetiedot ja Verohallinnon tiedossa olevat yritysten tilinumerot sekä seuraavat tuen myöntämiseksi, maksamiseksi ja valvomiseksi tarpeelliset tiedot:

- 1) yrityksen arvonlisäverotustaan varten ilmoittama myynti;
- 2) yrityksen ilmoittamat palkkatiedot;
- 3) verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnit;
- 4) Verohallinnon ylläpitämässä ennakkoperintärekisterissä olevat merkinnät;
- 5) tiedot Verohallinnon ylläpitämästä verovelkarekisteristä;
- 6) verovelka, joka on lähetetty perittäväksi ulosottoimin; sekä
- 7) muut kuin 1—6 kohdassa tarkoitetut tuen myöntämiseksi, maksamiseksi ja valvomiseksi välttämättömät tiedot.

11 §

Kustannustuen määrään perustuva rajoitus varojenjaolle

Yritykselle tämän lain nojalla myönnetyn tuen määrä vähentää päätyvältä tilikaudelta laadittavassa tilinpäätöksessä varojenjakoön käytettävissä olevaa vapaata omaa pääomaa, jollei yritys palauta saamaansa tukea valtiolle ennen tilinpäätöksen vahvistamista.

12 §

Viranomaistehtävät

Valtiokonttori myöntää ja maksaa hakemuksen perusteella kustannustuen sekä vastaa kustannustuen takaisinperinnästä.

Työ- ja elinkeinoministeriö sekä valtiovarainministeriö arvioivat kustannustuen vaikutukset ja mahdolliset muutostarpeet välittömästi, kun riittävä tietopohja tuen vaikutuksista on saatavissa.

13 §

Avustusrikokset

Avustusrikoksista säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 5—7, 7 a ja 8 §:ssä.

Eduskunnan vastaus EV 93/2020 vp

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____ ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2020 asti.

Helsingissä 25.6.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri